

Svar på frågor till socialnämnden i grundläggande granskning 2017

Verkställande av fullmäktiges mål och riktlinjer

④ Beskriv vilka frågor som varit i fokus under året utifrån nämndens uppdrag och prioriterade mål?

④ I flerårsstrategi 2017 är social omsorg och frivilliginsatser ett särskilt fokusområde. Hur har nämnden arbetat med att konkretisera fokusområdet i styrningen av verksamheten?

I Kommunfullmäktiges flerårsstrategi 2017-2019 identifieras fyra fokusområden för socialnämnden:

- *Förebyggande insatser för barn och ungdomar ska prioriteras*
- *Förebyggande insatser mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld ska prioriteras*
- *Åtgärder för minskad droganvändning ska vidtas*
- *Frivilliginsatser ska stimuleras och utvecklas*

Förebyggande insatser för barn och ungdomar ska prioriteras

Socialnämnden bedriver förebyggande insatser i form av fältassistenter, familjecentral Familjens Hus i Bjärke, Home Start, ungdomsbehandlare riktat mot missbruk. Socialförvaltningen samverkar med skolan utifrån modellen *Samtidigt*, där fokus ligger på tidiga och förebyggande insatser.

Alingsås kommun erbjuder sedan ett antal år Home Start familjekontrakt som stöd till familjer med minst ett barn under sex år. Arbetet drivs genom en koordinator som rekryterar, utbildar och handleder frivilliga familjekontakter. Home Start ges som en tidigt förebyggande insats under en period av 6-12 månader. Socialnämnden beslutade 2017-05-16 att upphandlingen av verksamheten Home Start skulle avbryts och verksamheten avvecklas. Beslutet upphävdes av nämnden, 2017-06-20, då man beslutade att en upphandling av Home Starts verksamhet omedelbart ska påbörjas så att en ny huvudman kan driva verksamheten vidare. Beslutet innebär också att Home Start drivs vidare av socialnämnden tills ny huvudman är på plats. En ny upphandling kommer att påbörjas inom kort.

Förebyggande insatser mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld ska prioriteras

Vuxenheten ansvarar för det förebyggande arbetet och enhetens handläggare har genomgått särskild utbildning inom området. Avtal finns med det skyddade boendet som drivs av Kvinnojouren Olivia och Barnhuset i Borås används vid ärenden som rör våldsutsatta barn. *Utväg* erbjuder samtalskontakter både enskilt och i grupp och det finns även gruppverksamhet för barn.

Åtgärder för minskad droganvändning ska vidtas

Det drogförebyggande arbetet utförs främst av fältsekreterarna genom uppsökande och kartläggande arbete. Fältsekreterarna har ett nära samarbete med relevanta aktörer och har en god kännedom om de ungdomar som rör sig i riskmiljöer. På Stöd- och behandlingsenheten finns en särskild behandlare med inriktning missbruk som kan ta emot familjer med problematiken utan att en utredning görs. På så sätt kan man fånga upp oro och ett påbörjat drogmissbruk i ett tidigt skede. Ett omtag av SSPF (ett samarbete mellan skola, socialtjänst, polis och föreningsliv) har gjorts och en ny konstellation startar sitt uppdrag vid

höstterminens början. I Bjärke sker en aktiv samverkan med flera förvaltningar, BVC, kyrkor och frivilligorganisationer inom ramen för Familjens Hus.

Ett gemensamt arbete i samverkan med ungdomsmottagningen, elevhälsa, vårdcentraler, barn – och ungdomspsykiatri och socialtjänsten har påbörjats och löpande dialog förs. Vad gäller vuxna arbetar fältteamet vuxen aktivt för att minska droganvändningen och förebygga tvångsvård enligt LVM (Lag om vård av missbruk). Socialförvaltningen erbjuder tolvstegsprogrammet. En samverkan har inletts med vårdcentralerna och öppenvårdpsykiatri för att kartlägga vad som erbjuds målgruppen, av vem och vilken form. Samverkan behöver utvecklas och diskussioner förs om en socialpsykiatrisk mottagning kan underlätta samarbetet och öka kvaliteten för brukarna. Erfarenheter från andra kommuner tas till vara.

Frivilliginsatser ska stimuleras och utvecklas

Förvaltningen samlar aktörer från civilsamhället till ca sex årliga nätverksträffar. För närvarande medverkar 25 organisationer i nätverket. Utöver kyrkorna i Alingsås deltar också representanter från idrottsföreningar och andra ideella organisationer. Nätverksträffarna syftar till att stärka förutsättningarna för samverkan mellan socialförvaltningen och den idéburna sektorn, samt att möjliggöra delaktighet i den demokratiska processen och hitta konkreta uttryck för uppdrag och roller. Dialog förs om att formalisera samverkan kring integrationsstödande insatser för ensamkommande barn och nyanlända genom IOP (Idéburet offentligt partnerskap). Träffarna innebär också en möjlighet för kommunens och civilsamhällets representanter att gemensamt identifiera behov av områden där samverkan mellan kommun och ideell sektor skulle kunna inledas eller fördjupas ytterligare. Vid nätverksträffarna diskuteras även olika alternativ för att kunna samordna stödinsatser från organisationerna, intensifiera samverkan och formalisera samarbeten i IOP-formen.

En överenskommelse i form av IOP mellan socialförvaltningen och Pingstkyrkan i Alingsås godkändes av socialnämnden 2017-06-20. Genom att skapa en gemensam mötesplats, AlingsåsFabriken, utanför kyrkans och kommunens lokaler, ges nya och förbättrade möjligheter för nyanlända och asylsökande att bygga kontaktnät, familjekontakter och etablera sociala relationer med alingsåsare. Mötesplatsen ger också förutsättningar att samla flera av de aktörer och enskilda personer som idag utför olika former av insatser för målgruppen. AlingsåsFabriken blir en fysisk plats att hänvisa de kommuninnevånare till som önskar bidra på olika sätt, för att stimulera och utveckla frivilliginsatser på olika nivåer i kommunen. AlingsåsFabriken syftar till att bidra till ökad integration för nyanlända och asylsökande som kommer till Alingsås kommun. Genom att sammanföra etablerade Alingsåsbor med nyanlända och asylsökande skapas goda förutsättningar för att bland annat skapa nätverk, få stöd i språkinläring och samtidigt få kunskap om det svenska samhället. Finansieringen är dock något oklar i dagsläget.

Socialnämnden har också fått följande uppdrag:

- Att fortsatt utveckla valfrihetsmodeller inom lagen för valfrihetssystem
- Att undersöka framgångskoncept för snabbare introduktion till arbetslivet

Att fortsatt utveckla valfrihetsmodeller inom lagen för valfrihetssystem

Socialnämnden beslutade, 2016-12-20 att inte införa LOV (Lagen om valfrihetssystem) för insatsen ledsagarservice enligt LSS och för insatsen ledsugning enligt SoL.

I Handlingsplan för ekonomi i balans, EFFEKT, som kommunfullmäktige beslutade om 2017-06-14, fick socialnämnden tillsammans med vård- och äldreomsorgsnämnden i uppdrag att implementera ett överflyttande av funktionshinderverksamheten från socialnämnden till vård- och äldreomsorgsnämnden vid årsskiftet. En dialog pågår på förvaltningsledningsnivå och tanken är att avvakta med LOV för daglig verksamhet tills övergången av funktionshinderverksamheten är genomförd. Det är komplicerat att lägga ut daglig verksamhet på LOV - framförallt allt är det svårt att hitta rätt ersättningsnivåer. Felaktiga ersättningsnivåer medför risk för fördröjande kostnader totalt sett för daglig verksamhet. LOV

kan då bli kostnadsdrivande. Inom vård- och äldreomsorgsförvaltningen finns mångårig kompetens kring hantering av LOV vilket ökar förutsättningarna för att kunna utarbeta ett tillräckligt bra ersättningssystem eller för att beskriva eventuella kostnadsökningar som införandet av LOV för daglig verksamhet kan medföra. Ett förslag om att skjuta på frågan om LOV för daglig verksamhet till efter årsskiftet, kommer att tas fram till socialnämndens sammanträde i oktober.

- Att undersöka framgångskoncept för snabbare introduktion till arbetslivet

Genom DUA¹överenskommelsen får arbetspolitiska insatser mot ungdomsarbetslöshet större genomslag på lokal nivå. Socialnämnden samverkar med barn- och ungdomsnämnden, utbildningsnämnden och Arbetsförmedlingen för att minska arbetslösheten bland unga. Överenskommelsen har utmynnat i en egen verksamhet – *Enter*.

"Gapet" – arbetslösa med utsatt ställning på arbetsmarknaden ökar kraftigt. Det kan konstateras färre deltagare inom arbetsmarknadsenheten, men fler språksvaga och fler längre ifrån arbete, vilket innebär prioritering av resurser mot arbetsintegrerande insatser, tillsammans med andra aktörer som utbildningsnämnden och Arbetsförmedlingen.

"*Arbete först*" är ny strategi kring nyanlända med anpassade utbildningsinsatser (snabbspår) och nära samarbete med Arbetsförmedlingen kring lönestöd.

Kommunfullmäktige gav samtliga nämnder i uppdrag att

Att reducera sin centrala administration och skapa möjligheter till förvaltningsövergripande effektiviseringar.

Under våren 2013 samlades socialförvaltningens samtliga stödresurser under planeringsavdelningen, vilket visade sig inte vara effektivt och ändamålsenligt då man kom för långt från själva verksamheten. Under våren 2016 var arbetsbelastningen oroväckande både för avdelningschefer och inom ledningsgruppen för individ- och familjeomsorg. För att säkerställa arbetsmiljön för förvaltningens chefer beslutade socialnämnden 2016-05-07 att ställa sig bakom förvaltningschefens förslag om att tillsätta resurser för verksamhetsutvecklare/kvalificerat chefsstöd. En översyn gjordes och en ny organisation togs fram där stödet till avdelningarna förstärktes bl a med verksamhetsutvecklare och rollen chefsstöd utformades - samtidigt som befintliga tjänster minskade med 0,5 kommunikatör och 0,5 nämndsekreterare. Syftet var att optimera, utveckla och effektivisera stödet på sikt. Modellen sjuösattes inför 2017. Därefter har processer setts över, rutiner tagits fram och en del dubbelarbete uppmärksammas. Brister i system har blivit synliga och felaktigt handhavande korrigerats. Utifrån rådande ekonomiska förutsättningar har ett omställningsarbete startats tidigare än planerat, för att minska den centrala administrationen på förvaltningen. Målet är att minska administrationen med 2,5 mkr i år utifrån förvaltningens handlingsplan och avser både administratörer, utvecklingsledare, controller och chefer. Handlingsplanen ingår som en del i vårbokslutet som socialnämnden beslutade 2017-05-16. Besparingarna förutsätter fungerande kommunövergripande samverkan, uppdaterade verksamhetssystem och en socialförvaltning som den såg ut före Kommunfullmäktiges beslut, 2017-06-14, om handlingsplanen EFFEKT. Nya ställningstaganden behöver eventuellt göras kopplat till en förändrad organisation av kommunen och dess nämnder. Risken med neddragningarna av central administration är att arbetsbelastningen för förvaltningens chefer blir för hög, att beredning av ärenden till nämnd tar längre tid och att förmågan till omvärldsbevakning och utveckling minskar. Förvaltningen följer noga omställningens effekter.

Att aktivt arbeta fram nya arbetssätt, metoder och teknik där medel från innovationsfonden ska användas

¹ DUA = Delegationen för unga i arbete

Socialnämnden antog *Digital Färdplan för socialförvaltningen 2017-2020* i december 2016. För att verkställa den digitala färdplanen söktes medel ur innovationsfonden. Nya förutsättningar ges i och med att kommunfullmäktige beslutade om handlingsplanen EFFEKT.

Intern kontroll

④ På vilket sätt följer nämnden löpande sin internkontrollplan?

Både inför vår- och delårsboksluten har uppföljning av intern kontroll gjorts. Uppföljning av internkontrollplan redovisas som en bilaga till socialnämndens vår- och delårsbokslut.

○ Beskriv eventuella åtgärder som vidtagits utifrån uppföljning av internkontrollplanen?

- Socialförvaltningen har upprättat och kommunicerat en rutin för att rapportera **avvikelse enligt Lex Sarah och Lex Maria**. Inför delårsbokslutet har utvecklingsledare undersökt hur avvikelser hanteras. Uppföljningen har gjorts dels genom en webbenkät som har lämnats till förvaltningens enhetschefer och dels genom en granskning av upprättade Lex Sarah utredningar. Resultatet visar att följsamheten är generellt god avseende information till rapporteringskyldiga och uppföljning av planerade åtgärder. Innehållet i upprättade utredningar följer generellt föreskrifternas krav. I de enstaka fall som brist förekommer saknas uppgift om något liknande har inträffat tidigare och om sannolikheten för att avvikelsen kan uppstå igen. Utifrån resultatet av uppföljningen planerar förvaltningen inte några fortsatta åtgärder. I syfte att vidareutveckla förvaltningens systematiska förbättringsarbete och för att säkerställa att avvikelser rapporteras inför socialförvaltningen digital avvikelshantering under hösten.
- Uppföljning av antalet orosanmälningar och handläggningstider görs månatligen. Det finns en risk att **ärenden inte handläggs inom lagstadgad tid**. Förändrad lagstiftning, t ex vad gäller våld i nära relationer, har gjort att antalet orosanmälningar ökat kraftfullt. Antalet orosanmälningar har fördubblades från 2015 till 2016. Första kvartalet 2017 var antalet orosanmälningar fler jämfört med samma kvartal 2016. I maj var antalet rekordhøgt, för att sedan avta något under juni och juli. Under augusti har antalet anmälningar ökat igen. Vid uppföljning inför delårsbokslutet kan konstateras att i princip alla (99 procent) ärenden handläggs inom lagstadgad tid – både inom Barn- och ungdom utredning och Barn- och ungdom placering. En uppföljning kommer att göras i samband med årsredovisningen.
- Förvaltningen avsåg att förändra konteringar i redovisningssystemet för att säkerställa inrapporteringen till räkenskapsammandraget som ger förutsättningar till måttet **nettokostnadsavvikelse**. Förändringarna har inte kunnat genomföras då det visar sig att uppföljning och prognos försvåras av de planerade justeringarna.
- Det har konstaterats att manuell hantering av två verksamhetssystem innebär risk för att **lämnad statistik** inte är helt korrekt. Utvecklingsledare IT har arbetat med frågan, men förutsättningarna har ändrats genom kommunfullmäktiges beslut, 2017-06-14, om handlingsplan EFFEKT. Socialnämnden fick i uppdrag att tillsammans med vård- och äldreomsorgsnämnden att implementera ett överflyttande av verksamheten för funktionshinder. Vid en övergång av funktionshinderverksamheten kvarstår områdena individ- och familjeomsorg, delar av socialpsykiatri samt arbetsmarknadsenheten. Dessa verksamheter använder i dag it-stöd Tieto Procapita. Kvarvarande verksamhetsområden inom socialnämnden använder fortsättningsvis samma it-stöd vilket medför att risken för att rätt beslut inte fattas p g a information i verksamhetssystemen reduceras. Under 2018 genomförs också en digital utveckling inom socialförvaltningen där it-stöd Tieto Procapita uppgraderas till ett mer användarvänligt och processtyrt Tieto Lifecare. Förvaltningen undersöker om en del av försörjningsstödet kan digitaliseras. För att möta krav från datainspektionen 2018 införs även två-faktor inloggning för samtliga användare. Någon ny uppföljning är inte

aktuell eftersom socialförvaltningen kommer att ha ett verksamhetssystem från årsskiftet.

- Uppföljning av **ramavtalstroheten** för varugrupperna kontorsmaterial och livsmedel för perioden januari- juni har gjorts av förvaltningens ekonom inför delårsbokslutet. För varugruppen livsmedel har 98,3 procent köpts in enligt gällande ramavtal. Livsmedel har köpts in för totalt 1 336 tkr under perioden. Avtalstroheten för kontorsmaterial ligger på drygt 76 procent. Periodens inköp av kontorsmaterial uppgår till 153 tkr.
Föregående år gjordes motsvarande uppföljning – en jämförelse är dock att svår att göra eftersom kommunen bytte ramavtalsleverantörer för livsmedel under mätperioden. Resultatet av årets uppföljning är helt godtagbart och någon ny uppföljning kommer inte att göras.
- Kommungemensamma **riktlinjer för inköp, upphandling och direktupphandling** finns och uppföljning av hur reglerna efterlevs har gjorts inför delårsbokslutet av förvaltningscontroller. Förtydligande av regler vid upphandling och vid köp av sociala placeringar har gjorts i förvaltningschefens vidaredelegering, beslutad 2017-01-09. Beställarorganisation för förvaltningen har beslutats av förvaltningschefen och förvaltningscontroller är förvaltningens inköpssamordnare.
Enligt kommunstyrelsens beslut 2017-05-08, ämnar kommunledningskontoret att ta fram ett centralt utbildningsprogram och förvaltningen anordnar därför i nuläget ingen egen utbildning. Rutiner/checklistor har tagits fram för köp av tjänster och har implementerats i förvaltningen.
- Förvaltningschef beslutade, 2016-11-02, om ett antal åtgärder för att **säkerställa utbetalningsprocessen för försörjningsstöd** så att felaktiga utbetalningar av försörjningsstöd inte sker. Alla beslutade åtgärder har initierats, kommer att genomföras under hösten och planeras vara implementerade före årsskiftet.
- För att förbättra **prognossäkerheten** vid de månatliga uppföljningarna har ett antal nyckeltal och placeringsfiler tagits fram för att komplettera enhetschefernas bedömningar. Vakanser på nyckelfunktioner inom förvaltningsledning och stab har medfört att inte arbetet implementeras.
- Genom att följa kostnadsutvecklingen, analysera eventuella avvikelser och genomföra riskbedömningar av aktuella ärenden inom LSS personlig assistans minskar risken för att **kostnaderna för LSS personlig assistans** ökar oförutsebart. Uppföljning görs månatligen av avdelningschef tillsammans med handläggare. Analyserna stämmer väl vilket ger goda prognosförutsättningar. De månatliga avstämningarna fortsätter.
- Ekonomiadministratörerna har påbörjat ett arbete med att se över rutiner och strukturen kring dessa. Vakanser på nyckelfunktioner inom förvaltningsledning och stab försenar arbetet med **dokumentationen av de ekonomiska rutinerna**.

Uppföljning och rapportering

④ I en genomlysning som genomfördes på uppdrag av kommunledningskontoret 2016 konstaterades att nämnden saknade en övergripande struktur för att identifiera och hantera ekonomiska risker. Därtill konstaterades att det ekonomiska perspektivet inte genomsyrade verksamheten på ett tydligt sätt samt att budget- och prognosarbetet kunde utvecklas. I vårbokslutet 2017 redovisade nämnden ett prognostiserat underskott om -52,3 mnkr. Vilka åtgärder har nämnden vidtagit för att stärka den ekonomiska rapporteringen och prognosarbetet?

Ekonomi följs upp månadsvis både på enhetsnivå, avdelningsvis och på förvaltningsledningen och bygger både på resultat och prognos. Eftersom socialförvaltningens kostnader i stor utsträckning påverkas av individbesluten finns nu uppföljningsfiler på individnivå i alla kostnadsdrivande verksamheter. Intäkter bokförs där de hör hemma och förväntade större kostnader läggs in i prognoserna. Nyckeltal och

placeringsfiler har tagits fram och arbete pågår löpande att få rätt data ur våra system då detta påverkar tillförlitliga prognoser.

Vakanta tjänster på ekonomsidan har i hög grad försvårat arbetet med uppföljning och rapportering. Tjänsten som ekonomiansvarig är återbesatt från slutet av augusti.

④ Hur upplever nämnden förutsättningarna att följa upp verksamheten och ekonomin inom nämndens ansvarsområde?

För att säkerställa uppföljningar krävs tillgång till ekonom/controller stöd. Förvaltningen har och har haft vakanser på ekonomsidan vilket allvarligt försvårat förutsättningarna för följa upp verksamhet och ekonomi. Tidigare controller ersattas med ny i januari, men anställningen avslutades i juni. Tjänsten kommer inte att återbesättas. Ekonomiansvarig avslutade sin tjänst i mars och ny anställning har gjorts med tillträde i slutet av augusti.

Kommunledningskontoret har stöttat förvaltningen, men avsaknaden av kontinuitet på ekonomsidan har varit synnerligen kännbar.

Verksamhetssystemen behöver vara användarvänliga. Hypergene är inte helt enkelt och stöd krävs vid uppföljningarna. Varje chef ska på ett enkelt vis när helst behov uppstår kunna gå in och följa sin ekonomi och sin verksamhet. Våra verksamhetssystem är inte heller uppdaterade vilket gör att de är osmidiga, komplexa och utifrån det levererar fel utdata. Förvaltningen har idag två verksamhetssystem som inte går att länka. Att ha ett uppdaterat system ger andra förutsättningar. Socialförvaltningen hanterar en komplex ekonomi och behöver framåt enkla inarbetade strukturer och kontinuerligt stöd för att säkerställa uppföljningen.

Övrigt

④ Behovet av antalet platser inom bostad med särskild service enligt LSS samt särskilt boende enligt SoL har enligt nämndens protokoll 2017-05-16 ökat väsentligt. I maj riskerade nämnden ett vite om 3,2 mnkr för personer som stod i kö till boendeplats, vilket riskerar att öka om inte nya boendeplatser tillskjuts. Vilka åtgärder har nämnden vidtagit med anledning av de ökade behovet av boendeplatser?

Socialförvaltningen genomför årligen en kartläggning för att undersöka vilka befintliga bostäder som är möjliga att bygga ut. Inom servicebostäder har en utökning skett med tre platser hittills under 2017. Förtätningen har skett på Plangatans servicebostad.

I samband med den Boendeexpansionsplan 2017 som presenterades för nämnden, 2017-05-16, fick förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med förtätningar inom bostad med särskild service där så är möjligt. Förvaltningen fick också i uppdrag att planera för uppstart av nytt LSS boende 2018 enligt redovisad inriktning. En övergång till större boendeenheter ger bra förutsättningar för att klara förväntad expansion till betydligt lägre kostnad per plats med bibehållen kvalitet. Förändringen innebär också att större boendeenheter ersätter vissa av dagens mindre gruppboendeenheter. Vid större enheter kan personalresurserna nyttjas mer effektivt, samordningsvinster uppstår och en större enhet drivs mer kostnadseffektiv än en mindre.

Socialnämnden beslutade också vid sammanträdet 2017-05-16 att ställa sig bakom inriktningen av en övergång från mindre till större boendeenheter inom bostad med särskild service och att lämna en begäran till FARAB om en förstudie över lämpliga lokalalternativ enligt utredningens förslag.

④ Av socialnämndens flerårsstrategi 2017 framkommer att det finns utmaningar kopplade till kompetensförsörjning av socialsekreterare. Hur har nämnden arbetat för att rekrytera och behålla personal inom verksamheten?

För närvarande finns en brist på socialsekreterare – inte bara i Alingsås utan i de flesta kommuner. Socionomexamen är en förutsättning för att utföra myndighetsutövning inom området barn- och unga. Ett attraktivt socialkontor med hög trivsel förutsätter en god arbetsmiljö med en rimlig arbetsbelastning. För att möjliggöra en rimlig arbetsbelastning har

förvaltningen utvecklat och infört tjänster som socialadministratörer, seniorhandläggare och internkonsult.

En kompetensförsörjningsstrategi för individ- och familjeomsorgen håller på att tas fram. Det övergripande målet är ett attraktivt socialkontor med rätt och tillräcklig kompetens samt med en hög trivsel. En undersökande studie om vilka faktorer som är avgörande för trivsel i arbetet har genomförts.

Personal inom ett flertal områden behöver kompetenshöjning. Kompetensutveckling inom våld i nära relationer har påbörjats enligt förvaltningens kompetensutvecklingsplan.

Medarbetare inom utförarverksamheterna genomgår medarbetarakademin i syfte att få en bättre bemanningsbalans. Alla chefer i förvaltningen går en utbildning i tydligt ledarskap för att bli tydliga och trygga ledare. 1:e socialsekreterare genomför en utbildning på Göteborgs universitet för att även de ska bli tydliga och trygga i sin funktion. All personal inom barn- och unga utredningsenheten har påbörjat utbildningen i metoden Signs of safety.

④ **Beskriv nämndens främsta utmaningar det kommande året?**

De största utmaningarna i närtid är förändrad kommunal organisation och socialnämndens ekonomi.

Kommunal organisation

Kommunfullmäktige beslutade 2017-06-14, om handlingsplan EFFEKT. Handlingsplanen påverkar i hög utsträckning socialnämnden. Enligt handlingsplanen EFFEKT har socialnämnden tillsammans med vård- och äldreomsorgsnämnden fått i uppdrag att implementera ett överflyttande av verksamheten för funktionshinder från socialnämnden till vård- och omsorgsnämnden. Ett samarbete har påbörjats på förvaltningsnivå och kommer att intensifieras under hösten.

Utbildningsnämnden och socialnämnden fick i uppdrag att implementera kommunens samlade flyktingverksamhet under utbildningsnämnden. Informella samtal har påbörjats.

Det är osäkert hur socialförvaltningen kommer att påverkas av det uppdrag som kommunstyrelsen fått för att samla kommunens stödfunktioner till en förvaltningsövergripande resurs.

Flertalet tjänster på förvaltningsnivå inom socialförvaltningen är endast tillfälligt tillsatta. Förvaltningschef, två av tre avdelningschefer och stabschef har tillfälliga förordnaden. Tillfälliga lösningar som blir långvariga sliter hårt på personalen. Några har kvar arbetsuppgifter från sin fasta tjänst inom förvaltningen. Tillsvidareanställningar ger bättre förutsättningar för kontinuitet och framförhållning.

Ekonomi

En av de största utmaningarna för Alingsås kommun är hur kommunen lyckas med integrationen av nyanlända. Den stora ökningen av asylsökande 2015 kommer att påverka verksamheten påtagligt under kommande år. De nyanlända som kom till Sverige under 2015 lämnar den tvååriga etableringsfasen successivt under 2017-2018. Flertalet nyanlända lämnar Arbetsförmedlingens etableringsfas utan egen försörjning. Hur väl Arbetsförmedlingen lyckas med insatserna under etableringsfasen påverkar i sin tur kommunens kostnader för bl a **försörjningsstöd**.

För en framgångsrik integration genom arbete och studier, krävs långsiktigt hållbara satsningar på individnivå. Förutsättningar behöver bl a ges inom utbildnings- och arbetsmarknadsområdet för att individen skall kunna erövra språket. Dessutom erfordras tydliga kommungemensamma strategier, närmare samarbeten och innovativa insatser.

Ytterligare en utmaning för socialnämnden är att åstadkomma sysselsättning för de som står **långt ifrån arbetsmarknaden** – särskilt inom socialpsykiatrin. Redan befintlig samverkan

mellan arbetsmarknadsenheten och frivilligorganisationer behöver intensifieras och vidareutvecklas.

Osäkra prognoser vad gäller **ensamkommande barn** försvårar planeringsförutsättningarna. En osäkerhetsfaktor är ålder och eventuella åldersuppskrivningar.

Inom LSS är volymökningar den stora utmaningen. De största och mest kostsamma **volymökningarna är inom boende med särskild service enligt LSS**. Behovet av boenden framgår tydligt av den utredning som gjordes inför Boendeexpansionsplanen. I dagsläget finns en kö på 12 personer och bara en lägenhet att erbjuda inom LSS. Risk för vite finns. När inte boendebeslut kan verkställas ökar dessutom trycket på korttidsverksamheten. Det ligger också en utmaning i att assistansersättning omprövas och dras in - detta kan resultera i ökat behov av boenden framöver.

Ett nytt boende behöver tas i bruk under 2018, - risken för viten bedöms vara lika stor som kostnaden för ett nytt boende. För att få kostnadseffektivitet i insatserna behöver en övergång till större boendeenheter genomföras och här behövs stöd av Alingsåshem. Volymökningar sker också inom korttidsenheten -framförallt inom insatserna avlösarservice, lägvistelse och ledsagarservice.

Även kostnaderna för **LSS personlig assistans** ökar. Försäkringskassans allt striktare bedömning vad gäller grundläggande behov gör att kostnaderna övervältras på kommunerna. Per 2017-08-24 har hittills tre personer under det här året fått assistansersättningen indragen från Försäkringskassan. Det medför sannolikt att personerna kommer att få assistans från kommunen istället eftersom deras grundläggande behov fortfarande är omfattande. Den senaste utvecklingen av Försäkringskassans förändrade bedömningsgrunder är att man är allt striktare i bedömningen kring HSL(Hälso- och sjukvårdslagen) insatser. Den assistansberättigade tilldelas inte assistanstid för en HSL insats. Mindre assistanstid påverkar direkt kommunens kostnader eftersom brukaren fortfarande måste tilldelas medicin, ha hjälp med andning (trac), sond-matning och liknande insatser.

Inom individ- och familjeomsorgen är de främsta utmaningarna att säkerställa att verksamheten kan hantera **volymerna inom barn och unga** samt **våld i nära relationer**. För barn och unga är det en utmaning att ha personal på plats vilket kräver fortsatt idogt arbete med att rekrytera socionomer. Volymerna inom barnområdet är stora och påverkar även andra enheter såsom familjerätt, stöd- och behandlingsenheten och placeringsenheten. Våld i nära relationer är en stor utmaning för samtliga enheter på individ- och familjeomsorgen. De s k hedersärendena har ökat och våldsärendena kräver många gånger skyddsplaceringar med stora kostnader som följd.

Lagändringar och förändrade statliga ersättningsnivåer påverkar socialnämndens verksamhet. Ett förslag, som föreslås gälla från årsskiftet, är spelmissbruk ska likställas med andra former av missbruk. Syfte är att minska riskerna för att personer som behöver vård och stöd mot sitt missbruk hamnar mellan stolarna. Lagändringen medför en utmaning för socialnämnden eftersom målgruppen ska biståndsbedömas och utredas på samma sätt som annan missbruksproblematik. Socialförvaltningen är inte dimensionerat för ansvaret för spelmissbruk.